

Advies nr 34/2016 van 29 juni 2016

Betreft: Advies betreffende het ontwerp van Koninklijk besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 11 maart 2015 ter uitvoering van artikel 3, § 5, 3° van de Wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer van 8 december 1992 (CO-A-2016-035)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de minister van Werk, ontvangen op 13/05/2016;

Gelet op het verslag van Dhr. S. Verschuere;

Brengt op 29 juni 2016 het volgend advies uit:

VOORAFGAANDE OPMERKING

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De minister van Werk heeft op 13 mei 2016 aan de Commissie gevraagd een advies te verstrekken betreffende een ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 2015 houdende uitvoering van artikel 3, § 5, 3° van de wet van 8*

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

*december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*¹ (hierna "het ontwerp").

2. Het KB van 11 maart 2015 stelt dat de artikelen 9 WVP (recht op informatie), 10 WVP (recht op toegang), en 12 WVP (recht op verbetering – schrapping - verzet) niet van toepassing zijn op een aantal overheidsdiensten, die limitatief worden opgesomd². Het ontwerp beoogt om deze lijst met overheidsdiensten uit te breiden door er de Sociale Inlichtingen –en Opsporingsdienst (hierna "SIOD") aan toe te voegen.

II. ANTECEDENTEN

3. Het Belgisch juridisch landschap kent reeds lang reglementeringen waarin welbepaalde overheidsdiensten werden vrijgesteld van de verplichtingen die vandaag vervat liggen in de artikelen 9, 10 en 12 WVP, aangezien de Koning destijds het Koninklijk besluit van 12 augustus 1993 had aangenomen³ ⁴. Dit Koninklijk besluit werd evenwel, net zoals andere uitvoeringsbesluiten van die tijd, opgeheven door het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de vernieuwde WVP (artikel 72, 5°). Pas in 2015 werd het hiaat dat in 2001 was ontstaan weggewerkt, met name ingevolge het KB van 11 maart 2015⁵.

III. TEN GRONDE

A. Algemene opmerkingen

4. Aangezien het ontwerp van koninklijk besluit in hoofde van de SIOD enkel tot doel heeft om een uitzondering te voorzien op de rechten op informatie (artikel 9 WVP), toegang (artikel 10 WVP) en verbetering – schrapping - verzet (artikel 12 WVP), wijdt de Commissie in onderhavig advies niet uit over de andere aspecten van de gegevensbescherming (onder meer: de finaliteits- en proportionaliteitsbeginselen, de vertrouwelijkheid en de

¹ Koninklijk besluit van 11 maart 2015 *ter uitvoering van artikel 3, §5, 3° van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "het KB van 11 maart 2015").

Artikel 3, § 5, 3° van de WVP – waarvan het KB van 11 maart 2015 de uitvoering beoogt – stelt dat de artikelen 9 (recht op informatie), 10 (recht op toegang), en 12 (recht op verbetering – schrapping - verzet) niet van toepassing zijn op "*op de verwerkingen van persoonsgegevens beheerd, met het oog op de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke politie, door andere openbare overheden die aangewezen zijn bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*".

² De betrokkene wordt evenwel niet verstoken van al zijn rechten aangezien deze rechten, overeenkomstig artikel 13 van de WVP, op onrechtstreekse wijze kunnen uitgeoefend worden door tussenkomst van de Privacycommissie. De procedure is beschreven in de artikelen 36 tot 46 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de Privacywet.

³ De Commissie heeft hierop op 27 juli 1993 een advies verstrekt (advies nr. 06/93).

⁴ Het desbetreffende koninklijk besluit werd genomen ter uitvoering van artikel 11, 4° van de toenmalige WVP (vooraleer deze grondig werd hervormd door de Wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG).

⁵ De Commissie heeft hierop op 17 maart 2010 een advies verstrekt (advies nr. 09/2010).

veiligheid van de gegevensverwerkingen, de bewaringstermijnen,...), die evident ook moeten nageleefd worden door de sociale inspecteurs en de ambtenaren van de SIOD.

5. De Commissie benadrukt ook dat de niet-toepassing van de artikelen 9, 10 en 12 van de WVP slechts voorzien is met betrekking tot de gegevens die door de bedoelde overheden verwerkt worden in het raam van hun opdrachten van bestuurlijke politie. Met betrekking tot alle andere gegevens die door hen verwerkt worden voor andere opdrachten of doeleinden, zijn deze overheden er – net als elke andere verantwoordelijke voor de verwerking – toe gehouden de bepalingen van de artikelen 9, 10, en 12 van de WVP na te leven.

B. Toetsing aan het Europees regelgevend kader en aan artikel 3, § 5, 3° WVP

6. De Commissie herinnert eraan dat artikel 13 van de Richtlijn 95/46/EG van het Europees parlement en de Raad van 24 oktober 1995 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens*, de Lidstaten toelaat wettelijke maatregelen te treffen ter beperking van de reikwijdte van onder meer de in artikel 11, lid 1, (gegevens ingezameld bij derden) en artikel 12 (toegang en verbetering) bedoelde rechten en plichten, *“indien dit noodzakelijk is ter vrijwaring van:*
 - d) *het voorkomen, het onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten...;*
 - e) *een belangrijk economisch en financieel belang van een Lidstaat of van de Europese Unie, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden*⁶.
7. Het is op deze basis dat de WVP de Koning in haar artikel 3, § 5, 3° heeft gemachtigd om de expliciet door hem aangeduide overheden vrij te stellen van de toepassing van de artikelen 9, 10 en 12 van de WVP en dus van de verplichtingen die hierin bepaald zijn. De limitatieve lijst van overheidsdiensten die van deze vrijstellingen genieten is zoals hoger gezegd vastgelegd in het KB van 11 maart 2015. Ingevolge het ontwerp zal deze lijst worden uitgebreid tot de sociaal inspecteurs en ambtenaren van de SIOD, in het raam van hun opdrachten van bestuurlijke politie zoals omschreven in het Sociaal Strafwetboek.
8. De Commissie onderzoekt of deze vrijstellingen in hoofde van de SIOD passen binnen het kader zoals geschetst in artikel 13 van de Richtlijn 95/46/EG. Zij stelt in dit verband vast

⁶ Zie ook artikel 23 van Verordening 2016/679 en artikel 15 van richtlijn 2016/680.

dat het zogenaamde Federaal Aansturingsbureau van de SIOD⁷ onder nadere de volgende taken toebedeeld kreeg in het Sociaal Strafwetboek:

“Art. 7. Taken van het Bureau

Het Bureau is ermee belast : (...)

14° de informatie die nodig is voor de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, te verzamelen, te ontvangen, te coördineren, te verwerken en mee te delen aan de openbare en aan de meewerkende instellingen van sociale zekerheid, aan de sociaal inspecteurs van de inspectiediensten, alsook aan alle ambtenaren belast met het toezicht op een andere wetgeving of met de toepassing van een andere wetgeving, in de mate dat die inlichtingen laatstgenoemden kunnen aanbelangen bij de uitoefening van het toezicht waarmee zij belast zijn of voor de toepassing van een andere wetgeving; de directeur van het Federaal Aansturingsbureau, zoals bedoeld in artikel 6, § 3, 1°, of de door hem aangewezen vertegenwoordiger, is verantwoordelijk voor de verwerking van deze gegevens;”

9. In het licht van deze wettelijke opdracht beheert de SIOD ook het meldpunt *“voor een eerlijke concurrentie”*.⁸ Via dit meldpunt kan een burger, onderneming of organisatie een melding doen wanneer wordt vermoedt dat een burger of onderneming sociale fraude pleegt. De SIOD zorgt er voor dat de ontvangen klachten worden doorgestuurd naar de bevoegde federale inspectiedienst(en). Mocht de SIOD niet worden vrijgesteld van bijvoorbeeld de verplichtingen vervat in artikel 10 WVP, dan zou een persoon tegen wie een melding wordt ingediend (bv. wegens zwartwerk) zijn recht van toegang kunnen uitoefenen en op die manier te weten komen over welke informatie de SIOD over hem beschikt. Dit zou evident de goede werking van dit meldpunt ondergraven.

10. De Commissie heeft er dan ook begrip voor dat de sociale inspecteurs en de ambtenaren van de SIOD, in het raam van hun opdrachten van bestuurlijke politie zoals bedoeld in het Sociaal Strafwetboek, worden vrijgesteld van de verplichtingen zoals voorzien in de

⁷ Het SIOD is krachtens artikel 3 van het Sociaal Strafwetboek samengesteld uit de “Algemene Raad van de Partners” en het “Federaal Aansturingsbureau”.

De Algemene Raad van de Partners is in hoofdzaak een orgaan voor reflectie en advies in het kader van de strijd tegen de sociale fraude en de illegale arbeid en over de optimale werking van de arrondissementen (artikel 5 Sociaal Strafwetboek).

Het Federaal Aansturingsbureau vormt op grond van artikel 6 van het Sociaal Strafwetboek een *“centrum voor aansturing, expertise en ondersteuning van de inspectiediensten.”* Dit orgaan is krachtens de tweede paragraaf van dit artikel samengesteld uit onder andere de volgende leden:

“(…) 6° analisten en experts in het domein van opsporing en bestrijding van fraude, die alle informatie verzamelen die nuttig is voor het opsporen en analyseren van fraudepraktijken. Hiertoe verstrekt elke openbare instelling en elke federale instelling de inlichtingen die gevraagd worden door de leden van het Bureau;

7° sociaal inspecteurs afkomstig van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, die worden geïntegreerd in de ploeg voor het opsporen van informaticafraude die de inspectiediensten ondersteunt met haar expertise in informatie- en communicatietechnologie. (...)”

⁸ <https://www.pointdecontactfraudesociale.belgique.be/nl/index.html>

artikelen 9, 10, §1, en 12 WVP, aangezien deze vrijstelling past binnen het kader dat in artikel 13 van de Richtlijn 95/46/EG is vastgelegd.

OM DEZE REDENEN,

Verstrekt de Commissie een gunstig advies met betrekking tot het ontwerp, mits rekening wordt gehouden met bovenstaande opmerkingen (zie randnummers 4 en 5).

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere